

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 1 kwietnia 2003 r.

36021

RPO-413908-VI/02/DN

Pan
prof. dr Lech Kaczyński
Prezydent Miasta Stołecznego
Warszawy
Pl. Bankowy 3/5
00-142 WARSZAWA

Szanowny Panie Prezydencie

W związku z sygnałami obywateli, w ubiegłym roku Rzecznik Praw Obywatelskich podjął do zbadania sprawę zgodności z prawem działań władz samorządowych Warszawy w zakresie stosowania, po dniu 30 czerwca 1999 r., uchwały nr XIX/114/91 Rady m.st. Warszawy z dnia 28 października 1991 r. w sprawie dodatkowego oznaczenia taksówek osobowych zarejestrowanych na terenie m.st. Warszawy oraz zmieniającej ją uchwały nr XXVII/208/95 z dnia 1 grudnia 1995 r. Kwestionowana uchwała jest aktem normatywnym, który utracił moc obowiązującą. W swoim wystąpieniu z dnia 21 października 2002 r., Rzecznik przedstawił ówczesnemu Prezydentowi m.st. Warszawy stosowne uwagi i zastrzeżenia. Uzasadniając swoje stanowisko w kwestii niedopuszczalności stosowania przedmiotowej uchwały po dniu 30 czerwca 1999 r. Rzecznik wyraził następujący pogląd:

1. Uchwała nr XIX/114/91 Rady m.st. Warszawy z dnia 28.10.1991 r. została wydana na podstawie upoważnienia ustawowego, zawartego w art. 62 ust. 1a ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. nr 6, poz. 35 ze zm.), który to przepis stanowił, że: „Organ samorządowy w stosunku do taksówek zarejestrowanych na

terenie gminy może wprowadzić dodatkowe oznaczenia, w które zaopatruje się pojazdy." Przepis ten, w tekście jednolitym owej ustawy ogłoszonym w Dz. U. z 1992 r., Nr 11, poz. 41 - otrzymał oznaczenie art. 63 ust. 2. Ustawa z 1 lutego 1983 r. (z wyłączeniem kilku przepisów) została uchylona z dniem 1 stycznia 1998 r. przez art. 151 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. Nr 98, poz. 602). Z mocy art. 151 ust. 2 nowej ustawy Prawo o ruchu drogowym przepisy wykonawcze wydane na podstawie starej ustawy zostały czasowo utrzymane w mocy, początkowo przez 1 rok od wejścia w życie nowej ustawy, a następnie - wskutek nowelizacji z dnia 18.12.1997 r. - przez 18 miesięcy, jednakże tylko w zakresie, w jakim nie były sprzeczne z nową ustawą. Przyjmując więc, iż przedmiotowa uchwała nie była sprzeczna z nową ustawą Prawo o ruchu drogowym, to z dniem 1 lipca 1999 r. utraciła ona - jako przepis o charakterze wykonawczym - moc prawną.

Nie ulega wątpliwości, iż przepisy gminne, wydawane na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w ustawie samorządowej lub ustawach szczególnych, zawierających przepisy o charakterze materialnoprawnym, są przepisami wykonawczymi (oczywiście o znaczeniu lokalnym). W myśl § 23 ust. 1 Zasad techniki ustawodawczej stanowiących załącznik do Uchwały Nr 147 Rady Ministrów z dnia 5.12.1991 r. w sprawie zasad techniki ustawodawczej (M.P. Nr 44, poz. 310), jeżeli uchyla się ustawę, na podstawie której wydano akt wykonawczy (co miało miejsce w niniejszej sprawie), albo uchyla się lub zmienia przepis ustawy upoważniający do wydania aktu wykonawczego, to taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie nowej ustawy. Według ust. 2 tego przepisu dopuszczalne jest czasowe utrzymanie w mocy aktu wykonawczego, musi być to jednak sformułowane w nowej ustawie, z zastrzeżeniem wszakże, iż utrzymane przepisy nie mogą być sprzeczne z nową ustawą.

W tym stanie z dniem 1 lipca 1999 r. omawiana uchwała przestała być obowiązującym aktem prawnym i jej stosowanie, od tego dnia, jest niezgodne z prawem.

Tymczasem z uzyskanych przez Rzecznika informacji wynika, iż nadal jest ona stosowana.

2. Przedstawionego stanowiska Rzecznika nie podzielił ówczesny Wiceprezydent Miasta, który pismem z dnia 7 listopada 2002 r. (znak: PP/Tx/64310-7/184/02) przedstawił pogląd, iż „uchwała nr XIX/114/91 Rady m.st. Warszawy z dnia 28.10.1991 r. oraz zmieniająca ją uchwała Rady m.st. nr XXVII/208/95 z dnia 1.12.1995 r. nie utraciły mocy prawnej z dniem 30.06.1999 r. wraz z utratą mocy prawnej przez ustawę z dnia 1.02.1983 r. prawo o ruchu drogowym (Dz.U. nr 6, poz. 35 ze zm.), upoważniającą organ samorządowy do wprowadzenia w stosunku do taksówek zarejestrowanych na terenie gminy obowiązku dodatkowego oznaczenia (art. 62 ust. 1a). Uchwały te pozostają w obrocie prawnym na mocy § 24 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 1.04.1999 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (DZ.U. nr 44, poz. 432). (...) Stosowane dotychczas

oznakowanie taksówek warszawskich spełnia zatem wymogi cytowanego powyżej rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 1.04.1999 r. wydanego już na podstawie obowiązującej od 1.01.1998 r. ustawy prawo o ruchu drogowym."

3. Z przytoczonym poglądem, co do utrzymania w obrocie prawnym przedmiotowej uchwały po dniu 30 czerwca 1999 r., a to na podstawie § 24 powołanego rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej – Rzecznik Praw Obywatelskich nie może się zgodzić. Kwestionowana uchwała utraciła moc z dniem 30 czerwca 1999 r., a jej utrzymanie w obrocie prawnym nie może nastąpić w oparciu o akt podustawowy. Jeżeli władze miasta chciały w dalszym ciągu stosować szczególne oznakowanie taksówek zarejestrowanych na terenie Warszawy, powinny były spowodować podjęcie nowej uchwały, na nowej podstawie prawnej, którą w obowiązującym stanie prawnym, stanowić może - przytoczony w końcowej części pisma z dnia 7.11.2002 r. Wiceprezydenta Warszawy - art. 15 ust. 7 ustawy z dnia 15.11.1984 r. Prawo przewozowe (tj. Dz.U. z 2000 r., Nr 50, poz. 601, ze zm.), zawierający upoważnienie dla rad gmin i Rady m.st. Warszawy do wprowadzenia obowiązku stosowania dodatkowych oznaczeń i dodatkowego wyposażenia technicznego w odniesieniu do taksówek.

Przedstawiając Panu Prezydentowi ten problem, proszę o jego rozważnie i podjęcie stosownych działań. Akt prawny nieobowiązujący, nie może być źródłem praw i obowiązków obywateli.

4. Ponadto chciałbym zasygnalizować Panu Prezydentowi sprawę związaną z nieprawidłowym - zdaniem Rzecznika - stosowaniem przedmiotowej uchwały w stosunku do taksówkarzy - przedsiębiorców zamieszkałych poza Warszawą, ubiegających się o zezwolenie (obecnie licencję) na wykonywanie transportu taksówką na terenie Warszawy. Z otrzymywanych przez Rzecznika informacji od zainteresowanych przedsiębiorców wynika bowiem, iż jednostka zajmująca się wydawaniem, w imieniu Prezydenta m.st. Warszawy, zezwoleń na przewozy taksówką, odmawiała takim przedsiębiorcom wydania emblematów koniecznych dla oznakowania taksówki jako tzw. „warszawskiej”. Podstawą tych odmów, których źródłem jest kwestionowana uchwała, jest nie posiadanie pojazdów zarejestrowanych na terenie Warszawy. Organem właściwym dla dokonania rejestracji samochodu jest organ miejsca zamieszkania lub siedziby przedsiębiorcy. Przedsiębiorcy zamieszkujący poza Warszawą i prowadzący działalność jako osoby fizyczne - rejestrują pojazdy na terenie miejscowości, w której zamieszkują. Tym samym nie są w stanie wykazać się „posiadaniem pojazdu zarejestrowanego na terenie Warszawy”. Przewozy wykonują jednak na terenie m.st. Warszawy. Praktyka ta - biorąc pod uwagę, że przedsiębiorcy na prowadzoną działalność otrzymali zezwolenia (licencje) Prezydenta m.st. Warszawy - wydaje się wątpliwa. Przez zwrot „taksówki zarejestrowane na terenie Warszawy”, należy rozumieć wszystkie pojazdy, którymi wykonywane są przewozy

taksówko we, na podstawie zezwolenia (licencji) udzielonej przez Prezydenta Warszawy, a nie tylko te, które posiadają warszawską rejestrację.

Kwestia ta jest w ocenie Rzecznika istotna - w razie podejmowania przez władze Warszawy nowej uchwały regulującej zagadnienie dodatkowego oznaczenia taksówek warszawskich.

Przedstawiając Panu Prezydentowi przedmiotową sprawę, uprzejmie proszę o jej zbadanie i poinformowanie o zajętych stanowisku.

Z poważaniem
ZASTĘPCA
Rzecznika Praw Obywatelskich
/-/ Stanisław Trociuk